

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurza 63 tel: 0048 56 65 22 186
e-mail: fajak@wp.pl; www.zawacka.pl

E. Zawacka rok. 1996.
A. Rajewski w 2015

AK
W-ur
Poustanie

adres
Warszawa

ORIECHOWSKA Krystyna
zam. Kabzińska
ps. „Isia” „Kozna”

493/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 493/USK

ORLECHOŃSKA Krystyna

zami. Kobzińska ps. Isia, Krena

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓ K. 5, s. 5
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 3, s. 4

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – Inne... —

IV. Korespondencja ✓ K. 2, 4, s. 2, 8

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

II Relacja

Relacja własna Krystyny Kębzińskiej z d. Orzechowska
ps. "Isia", "Krzna", AK Warszawa, Powstanie Warszawskie
mps org. k. 5, s. 1-5

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
Toruń, Wielkie Garbary 2

Dane osobowe

KRYSTYNA KABZIŃSKA z d. Orzechowska / nazwisko męża od 1948 r./
ur. 18 listopada 1928 r. w Warszawie

ojciec - Jan, oficer rezerwy WP, urzędnik

matka - Janina z Raczyńskich, mgr farmacji, działaczka "Macierzy
Szkolnej" do 1920 r.

Życiorys lata do 1947 r.

uczennica szkoły powszechnej Heleny Chełmońskiej w Warszawie,
następnie gimnazjum im. Juliusza Słowackiego do czerwca 1944 r.
Kontynuacja nauki po wojnie w Polskim Gimnazjum i Liceum w Maczko-
wie /Haren/ w Niemczech do września 1946 r. Absolwentka Kursu Przy-
gotowawczego na Wydziale Mat.-Przyr. Uniwersytetu Warszawskiego w
r. 1946/47.

Konspiracja i służba żołnierska

Od września 1942 r. harcerka Harcerstwa Polskiego - Hufce Pol-
skie w zastępie Barbary Staszewskiej /ob. Modzelewska/, szkolenie w
łączy, sanitarne i ogólnie wojskowe. Od wiosny 1943 r. prowadzi-
łam własny zastęp "Dębczaki" złożony z koleżanek z klasy w gimn.J.
Słowackiego: Marii Białkowskiej, Gabrieli Czermak, Haliny Heleniak^{x/},
Hanny Jankowskiej, Ireny Kukier, Krystyny Marber i Barbary Twardow-
skiej^{x/}. W listopadzie 1943 r., z całym tym zastępem przeszłam do
Szarych Szeregów, początkowo pozostając pod opieką Jadwigi Wilskiej
/ob. Jeszke/ ps. "Jagoda", a od stycznia 1944 zastęp prowadziłam sa-
modzielnie. Przyrzeczenie harcerskie składałam w grudniu 1943 r.
w mieszkaniu przy ul. Łowickiej 52 ?. Zastęp wszedł w skład 3 WZDH

x/ zginęła tragicznie w pierwszych dniach Powstania Warszawskie-
go na Ochocie.

czerwonej. Pseudonimy : "Isia", "Krzna".

Jednocześnie, od wczesnej wiosny 1943 r. rozpoczęłam służbę łączniczki d-hny Anny Stępniewskiej, ps."Hanka", referentki łączności harcerskiej w latach 1943-1944. Służbę tę przejęłam od swojej siostry, Barbary Orzechowskiej, wówczas harcerki 51 WZDH /zastęp wędrowniczek/, która w 1943 r. przeszła do pracy konspiracyjnej w kontrwywiadzie / zginęła w Powstaniu Warszawskim, 6 września 1944 r., ciężko ranna na terenie Elektrowni, gdzie pełniła służbę łączniczki dowódcy kp t. "Cubryny"/. Wymieniona w: "Harcerki 1939-1945", i w "Harcerstwo Żeńskie w Warszawie w latach 1911-1949" oraz w Z.Zonik "Elektrownia Warszawska -Reduta Powstania Warszawskiego", Volumen, Warszawa 1995.

Wykorzystanie siostry a następnie mnie jako łączniczek "Hanki" wiązało się zapewne z tym, że mieszkaliśmy przy ul. Czerwonego Krzyża 4 tj. prawie naprzeciwko domu "Hanki" /Czerwonego Krzyża 5/. Mieszkanie nasze służyło jako skrzynka dla "Hanki", a my każdego dnia odnosiłyśmy tę pocztę do niej i zabierałyśmy przesyłki do rozniesienia w dniu następnym. Pamiętam pseudonimy i adresy chyba prawie wszystkich punktów, do których roznosiłam pocztę : "Bajda" - róg Filtrowej i Suchej, "Lilka" - ul. św. Wincentego 46 /?/, "Eliza" - ul. Odyńca, "Zochena" - Al. Jerozolimskie. Chyba bez znajomości pseudonimów przekazywałam pocztę na ul. Targową / M.I.Mileska "Jaga"/ i do fabryki "Drucianka" /?/ przy ul. Wiatracznej, oraz na ul. Ludwiki. Na wiosnę 1944 r. dwukrotnie dostarczałam spore przesyłki do Ostrowca Świętokrzyskiego, odbierane w szkole w osadzie Denków /?/, wysoko pod górę.

Szkolenia : Od lutego do maja 1944 , w parze z "Lilką" / z ul. św.Wincentego/ i pod jej kierunkiem przechodziłam niedzielne

szkolenia w służbach patrolowych /określenie podane mi przez M.I.Mileską "Jagę", po wojnie/ poznając teren w obrębie: Warszawa Wał Miedzeszyński - Otwock - Jeziorna - Lasy Kabackie - Warszawa.

W maju 1944 ukończyłam, chyba miesięczny, kurs samochodowy, obejmujący teorię i proste ćwiczenia praktyczne np. nitowanie, lutowanie. Kurs odbywał się po południu, w szkole zawodowej, której nazwy ani dokładnego adresu nie pamiętam. Mieściła się w sporym budynku, gdzieś blisko skrzyżowania Marszałkowskiej z lewą przecznicą /Chmielna, Żłota ?/. Na krsie była nas spora gromadka, głównie chłopcy, chyba ok. 20 osób. Pamiętam bowiem uroczyste , kominkowe zakończenie kursu, które odbyło się w tej szkole.

W lipcu 1944 r. uczestniczyłam w obozie harcerskim, w Izabelinie pod Warszawą. Uczestniczyły też : Maria Czerepińska z męża Janowska /zm. w tym roku/ i Krystyna K./ chyba Kudelska/, a także w innej grupie Zosia Dąbska Nasierowska. Naszą grupą zajmowała się "Dyzio" / dr Kowalska/.

Od 3 sierpnia 1944 do 6 września byłam łączniczką w 1 plutonie w Elektrowni Warszawskiej, dowodzonym przez por. "Jura". Po opuszczeniu Powiśla, z częścią plutonu, dowodzonego wówczas przez sierżanta "Olszynę" /Eugeniusz Marczewski/ zostałam wcielona do baonu "Iwo". Stacjonowaliśmy na ul.Nowogrodzkiej obsadzając placówkę na narożu Al.Jerozolimskich i Marszałkowskiej. Wraz z plutonem wyszłam do niewoli 6 października. Przebywałam w stalagu X B Sandbostel /do lutego 1945/ i w stalagu VI C Oberlangen. Po uwolnieniu z obozu kontynuowałam naukę w Liceum w Maczkowie zamieszkując w internacie żeńskim AK. We wrześniu 1946 powróciłam do Polski, do Warszawy.

Życiorys powojenny

W 1952 r. ukończyłam Wydział Chemii Uniwersytetu Warszawskiego z tytułem magistra filozofii w zakresie chemii. Z nakazu pracy zostałam zatrudniona w Grodziskich Zakładach Farmaceutycznych "Polfa" w Grodzisku Mazowieckim, gdzie pracowałam do końca 1964 r. na stanowisku Kierownika Kontroli Technicznej. Od 1965 do 1984 r. pracowałam na Wydziale Chemii U.W. uzyskując kolejno stopień doktora i doktora habilitowanego. W latach 1984-1992 kierowałam Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, pozostając na stanowisku docenta. Od stycznia 1993 do chwili obecnej pracuję na stanowisku profesora w Instytucie Chemii, w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie.

Wyszłam za mąż w 1948 r., za Andrzeja Kabzińskiego, mgr farmacji, z którym rozwiódłam się w 1958 r. Mam dwie córki: ur. w 1950 i w 1952 r. i troje wnucząt w wieku : 21, 20 i 16 lat.

Byłam członkiem-założycielem NSZZ "Solidarność". Jestem członkiem SZZAK, Okręg Warszawa, gdzie w latach 1991-1996 byłam przewodniczącą Środowiska "Oberlangen". Od 1994 jestem członkiem Stowarzyszenia Harcerstwo Polskie Hufce Polskie. Od 1990 r. jestem członkiem Zjednoczenia Chrześcijańsko Narodowego.

Nie byłam represjonowana, chociaż nie ukrywałam ani przynależności do AK, ani poglądów politycznych. Jedyłą karą, jaką mi wymierzono za AK, było "zesłanie mnie" do pracy w Grodzisku, chociaż mieszkałam i byłam zameldowana w Warszawie, ale wówczas, w 1952 r., mimo starań, nie udało mi się znaleźć pracy w Warszawie. Scenariusz się powtarzał, przyjmowano ode mnie podanie chętnie i po dwóch dniach odmawiano zatrudnienia.

Jestem autorką rozdziału :Kobiety w stalagu X B Sandbostel, zamieszczonego w pracy zbiorowej poświęconej kobietom w niewoli, która została opublikowana w "Jeńcy wojenni w niewoli Wehrmachtu", Roczniku Muzealnym , nr 8, Łambinowice Opole 1985. Obecnie w druku w wydawnictwie Bellona znajduje się obszerne opracowanie autorstwa mojego i Felicji Bańkowskiej, ztytułowane "Dziewczęta ze Stalagu VI C Oberlangen".

Moje nazwisko występuje w: Zygmunt Zonik "Elektrownia - Reduta Powstania Warszawskiego", Volumen ,Warszawa 1995 i w : Lista kobiet-żołnierzy AK jeńców wojennych stalagu VI C Oberlangen zamieszczonej w : Robert Bielecki "Żołnierze Powstania Warszawskiego", Neriton, Warszawa 1996.

II Materiały uzupełniające relikcję

- Krystyna Kabzińska z d. Orzechowska, ps. „Isia”, „Krzna”, biogram opublikowany [w:] Służba Polek... cz. 3, s. 299, fot. mps. ksero k. 1. s. 1.
- Odeszli na wieczną wartę, Krystyna Kabzińska z d. Orzechowska ps. „Isia” „Krzna” (1922-2014) oprac. A. Rojewska [w:] Biuletyn Fundacji „xxvi: 2014 (64) s. 64-65, fot. mps. ksero k. 2. s. 2-3
- Nekrolog mps. k. 1

T: 483

Krystyna Kabzińska zd. Orzechowska, ps. „Isia”, „Krzna”

U. / 1

Urodzona 18 XI 1922 r. w Warszawie; córka Jana i Janiny z Raczyńskich. W 1939 r. uczennica szkoły powszechnej w Warszawie. Od jesieni 1942 r. do jesieni 1943 r. członkini Harcerstwa Polskiego (zastępowa). Wiosną 1943 r. objęła po swej siostrze Barbarze, skierowanej do kontrwywiadu, funkcję łączniczki phm. Anny Stępniewskiej ps. „Hanka”, referentki WSK Okręgu AK Warszawa do spraw łączności harcerskiej. Wraz ze swym zastępem przeszła od XII 1943 r. z Harcerstwa Polskiego do Szarych Szeregów. Wiosną 1944 ukończyła konspiracyjny kurs samochodowy i uczestniczyła w szkoleniu przygotowującym do służb patrolowych. W Powstaniu Warszawskim łączniczka 1. plutonu w Elektrowni Warszawskiej (zgrupowanie „Krybar”); po wycofaniu się plutonu z Powiśla znalazła się wraz z nim w batalionie „Iwo”; jeniec stalagów XB Sandbostel i VI C Oberlangen. W IX 1946 r. wróciła do Polski. Stopień doktora habilitowanego uzyskała na Wydziale Chemii UW. W latach 1952-1999 była pracownikiem Grodzkich Zakładów Farmaceutycznych „Polfa”, Uniwersytetu Warszawskiego, Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Jest autorką wielu publikacji naukowych i współautorką książki *Dziewczeta ze stalagu VI C Oberlangen*. Uczestniczyła aktywnie w działalności NSZZ „Solidarność” (członek-założyciel). Jest członkiem Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego. Odznaczona Warszawskim Krzyżem Powstańczym, Krzyżem AK, Złotym Krzyżem Zasługi i Odznaką za Pracę Społeczną w ŚZŻAK.

319

Opublikowano [w:] *Ścieżka Polek...*, cz. 3.

ODESZLI NA WIECZNĄ WARTĘ

Dnia 24 IX 2014 r. w Warszawie zmarła prof. kpt. WP **Krystyna Kabzińska** z d. **Orzechowska**, ps. „Isia”, „Krzna”, harcerka Hufców Polskich, łączniczka Sz.Sz. - AK, uczestniczka Powstania Warszawskiego, jeniec wojenny obozu Oberlangen.

Urodziła się 18 XI 1922 r. w Warszawie jako córka Jana i Janiny z Raczyńskich. Ojciec, absolwent Szkoły Oficerskiej w Petersburgu, był żołnierzem. Matka, mgr farmacji, pracowała w aptekach warszawskich. Krystyna i jej młodsza siostra Barbara były wychowywane przez ojca „po wojskowemu”.

Krystyna w 1939 r. uczyła się w szkole powszechnej w Warszawie. Od jesieni 1942 r. do jesieni 1943 r. była harcerką Harcerstwa Polskiego jako zastępowa. Wiosną 1943 r. objęła po swej siostrze Barbarze ps. „Orzeszek”, skierowanej do kontrwywiadu, funkcję łączniczki phm. Anny Stępniewskiej ps. „Hanka”, referentki WSK Okręgu AK Warszawa do spraw łączności harcerskiej. Razem ze swym zastępem przeszła od grudnia 1943 r. z Harcerstwa Polskiego do Szarych Szeregów. Wiosną 1944 r. ukończyła konspiracyjny kurs samochodowy i uczestniczyła w szkoleniu przygotowującym do służb patrolowych. W Powstaniu Warszawskim od 3 sierpnia do 6 września była łączniczką 1. plutonu w Elektrowni Warszawskiej (zgrupowanie „Krybar” kpt. Skibniewskiego ps. „Cubryna”). 6 września zginęła w Powstaniu siostra Krystyny, Barbara. Po wycofaniu się plutonu z Powiśla razem z nim Krystyna została wcielona do batalionu „Iwo”. Z plutonem wyszła do niewoli 6 X 1944 r. Jako jeniec wojenny przebywała w stalagu X B Sandbostel do lutego 1945 i w stalagu VI C Oberlangen (w obozach jenieckich po raz pierwszy w historii znalazły się kobiety, uczestniczki Powstania Warszawskiego). Do Warszawy powróciła we wrześniu 1946 r. W 1948 r. wyszła za mąż za Andrzeja Kabzińskiego, mgr. farmacji. Urodziła dwie córki: w 1950 r. Iwonę, a w 1952 r. Mirosławę. Również w 1952 r. ukończyła Wydział Chemii Uniwersytetu Warszawskiego z tytułem magistra filozofii w zakresie chemii. Z nakazu pracy została zatrudniona w Grodzkich Zakładach farmaceutycznych „Polfa” w Grodzisku Mazowieckim, gdzie pracowała do końca 1964 r. Od roku 1965 do 1984 pracowała na Wydziale Chemii

9/3

UW, uzyskując kolejno stopień doktora i doktora habilitowanego. W latach 1984–1992 kierowała Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, zachowując stanowisko docenta. Od stycznia 1993 r. pracowała jako profesor w Instytucie Chemii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Jest autorką licznych publikacji naukowych z zakresu historii chemii. W 1998 r. ukazała się obszerna publikacja *Dziewczyna ze stalagu VI C Oberlangen*, której współautorką obok Felicji Bańkowskiej była Krystyna Kabzińska.

Krystyna Kabzińska,
Toruń 1996 r.

Profesor K. Kabzińska była w latach 1996–2007 bliską i cenioną współpracowniczką gen. prof. Elżbiety Zawackiej. Brała udział w VI listopadowej sesji popularnonaukowej z I Zjazdem Kombatantek, na której wystąpiła z referatem „Kobiety Obóz Jeniecki Oberlangen”, opublikowanym w książce *Służba Polek na frontach II wojny światowej* (cz. 3, Toruń 1999 r.). Kolejny referat, „Harcerki Lubelskiej Chorągwi ZHP w formacjach wojskowych SZP-ZWZ-AK i w Wojskowej Służbie Kobiet w latach 1939–1944”, przedstawiła na IX sesji popularnonaukowej z II Zjazdem Kombatantek w Toruniu w dniach 6–7 XI 1999 r. Ukazał się on w czwartym tomie publikacji *Służba Polek...* (Toruń 2000). Pod redakcją prof. K. Kabzińskiej opublikowane zostały dwa tomy *Sylwetek kobiet-żołnierzy* (t. 1, Toruń 2003; t. 2, Toruń 2006).

Od 1997 r. była aktywną członkinią Memoriału Generala Marii Wittek. Dzięki jej staraniom znacznie wzbogaciły się zbiory Fundacji. Przygotowywała także materiały do kolejnego zaplanowanego tomu *Sylwetek...* Jej twórcza i owocna współpraca z toruńską Fundacją została przerwana w roku 2007 nagłą, ciężką chorobą.

Życie prof. K. Kabzińskiej było pełne pasji, zaangażowania w działalność patriotyczną i społeczną. Została odznaczona Warszawskim Krzyżem Powstańczym, Krzyżem AK, Złotym Krzyżem Zasługi.

Profesor Krystyna Kabzińska została pochowana 1 X 2014 r. na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie.

Anna Rojewska

W dniu 24 września 2014 roku zmarła w wieku 85 lat

KRYSTYNA KABZŃSKA

Msza św. pogrzebowa odprawiona zostanie 1 października 2014 r. (środa) o godzinie 11:20 w kościele p.w. św. Wincentego a'Paulo na Bródnie (drewniany), po której nastąpi wyprowadzenie do grobu na cmentarz miejscowy.

O czym zawiadamiają pogrążeni w żałobie

Córki i Brat z Rodzinami

IV Korespondencja (z lat 1999 - 2006)

- List Krystyny Kabzińskiej, W-ua, dn. 24 VIII 1999 r.
adresowany do prof. Elżbiety Lurackiej, rękopis, ułosa K.1. s.1-2
- Krystyna Kabzińska, W-ua, dn. 2 IX 2000 r. list do Katarzyny Młinez-Koussiej
Archiwum Tom. AK, Toruń mps org. K.1. s.3
- Pismo Doroty Krop, dokumentalistki Dz. Arch. WSK, Toruń 9 II 2001
do K. Kabzińskiej, W-ua (do listu załącznik ułosa listu Józefa Maciały)
- K. Kabzińska, W-ua, 17 II 2001 mps kopia + rękopis kopia K.2. s.4-5
do Katarzyny Młinez-Koussiej, FAPAK, mps org. K.1. s.6
- Karla, Kabzińska K., z dołąc. Dreskiennik: 5 IX 2001 do prof. E. Lurackiej
rękopis org. K.1. s.7
- Prof. Elżbieta Luracka, dn. 15 I 2004
do K. Kabzińskiej, zał. propozycje do II J. Sylwetki rękopis, kopia mps org. K.2. s.8-9-10
- Prof. E. Luracka, Toruń, dn. 5 IV 2004 do K. Kabzińskiej rękopis, kopia K.1. s.11
- K. Kabzińska, W-ua, dn. 19 IV 2004 do Doroty Krop mps org. K.1. s.12
- Prof. E. Luracka, dn. 2 VIII 2004 do K. Kabzińskiej mps-kopia K.1. s.13-14
- Dorota Krop, sekretarka prof. E. Lurackiej, Toruń, 25 II 2005 do K. Kabzińskiej, W-ua
z dopiskiem E. L. podpis własnoręczny mps. kopia K.1. 15-16
- Dorota Krop, Toruń, 2 VIII 2005 do prof. K. Kabzińskiej, rękopis K.1. s.17
- Prof. E. Luracka, D. Krop, Toruń 11 X 2005 do prof. K. Kabzińskiej mps kopia K.1. s.18
- K. Kabzińska, W-ua, dn. 22 IX 2005, do D. Krop mps. kopia K.1. s.19
(org. listu u E.Z.)
- Prof. E. Luracka, XII 2005 do K. Kabzińskiej (złączenia singletne) K.1. s.20
rękopis kopia
- Prof. E. Luracka, Toruń, 3 I 2006 do K. Kabzińskiej mps kopia K.1. s.21
- D. Krop, Toruń, 22 II 2006 do prof. K. Kabzińskiej mps kopia K.1. s.22
- D. Krop, Toruń, 18 IV 2006 do prof. Kabzińskiej rękopis kopia K.1. s.23
- Prof. E. Luracka, Toruń, dn. 26 X 2006 r. Lodo listu dołączony spis tezek
osobowych do preżenta dla potrzeb „Sylwetek” mps. kopia K.1. s.24
mps K.2. s.25-26

Korespondencja bieżąca

- List Irony Kabzińskiej córki śp. prof. K. Kabzińskiej
do dokumentalistki Anny Kojerskiej z dołąc. W-ua, 26 V 2015
(zamiem podziękowanie za przesłane Białecki, Fundacji oraz
ze zamieszczoney biogram - wspomnienie o Matce zmarłej 24 IX 2014r.)
rękopis org. K.1. s.27-28

Droga Pani Elżbieto, Niezrównana "Ló",

Mam ogromne wyrzuty sumienia, że całkowicie zaniedbałam sprawę Memoriatu, której optymistycznie i z wielką ochotą pragnęłam poświęcić wiele czasu, gdyż pierwszą moją idea, szczególnie upamiętnienia około 100 wybitnych Polak-żołnierzy z ziemionych "Sylwetkach". Niestety, mimo "ochotnego ducha" ciągle okazało się mało. Dlatego, jak uprzedzałam, byłam całkowicie zabsorbowana końcówką mojej pracy zawodowej, którą na ostatnim etapie etapu z wielkim trudem pokonyjąc różne ścieżki życia (szczególnie msczyło mnie ustawiczne kursowanie między Łodziem i Warszawą). W lipcu musiałam odwiedzić brata w Szwecji, który straszliwie tęskni za Polską i rodziną, mimo znakomitej kondycji finansowej cierpiąc z powodu bezsensownej decyzji opuszczenia Ojczyzny. Niestety, kończy się sierpień i mimo dobrych chęci nie udało mi się zdążyć, choć ciągle byłam czymś zajęta. Teraz rozważam generalny remont mieszkania, co prawie uniemożliwia mi jakąkolwiek sensowną pracę. Jeszcze ciągnie mi się jedna praca dyplomatowa w Łodzi.

Wciążam jedynie udział w uroczystościach poświęconych gen. Marii Wittels uczestniczące w porządku standardowym środowiska "liberalnego" SZEPK, jestem pod ogromnym wrażeniem tej uroczystości, którą wszystkie 3 rzędy były sprawnie zorganizowane i warsztatowe. Radio waleciernych, serdecznych i w obymygnęli nie tylko pamięć gen. Wittels, lecz także zsymbolizowane w jej postaci wszystkie walczące Polki, których zaangażowanie patriotyczne i upór w dążeniach do celu był wzorodowy na żyłospadki ś.p. M. Wittels i jej podobnych ks. biskup Stawoj i Głódz upomniat się nawet o pomnik. W Katedrze miał bowiem przed oczami niebądź liczną grupę kobiet wyrażnie steranych niełatwym życiem.

Ważnym elementem, co znakomicie przygotowanym i zrealizowanym apelu, przekazana została Pani wielka idea objęcia pamięcią wszystkich kobiet Polak-żołnierzy II wojny światowej bez względu na rozróżnienie geograficzne i orientację polityczną. To było piękne.

Tablica na domu zamieszkiwanym ś.p. gen. Marii Wittels stanie się trwałym śladem prakcesywanym pokoleniom. Tędo się ziężyło, że urodziłam się 15

i do Powstania mieszkającym na sąsiednim rogu M. 3-go Maja, a także Powstanie rozpoczynać na Powiśle. Swobodą wypowiedzi miała więc dla mnie obecność reprezentantów "Środowiska Krybar", w tym p. Jęliny Sikorskiej, której działalność patriotyczna nie należy. Jest ona m. in. redaktorką "Banykady Powiśla" środowiskowego periodyku "Krybara".

Droga Pani Elżbieto, dzięki za ten list i wszystko co się w nim wydarzyło. Mimo odczytanego listu od Pani, bardzo nam brakuje Pani fizycznej obecności.

Wiec wiem, czy uda mi się coś sensownego przygotować na listopad, mimo, że druhnie Anie Szale udało się odnaleźć dokumenty (makulatury), których poszukiwałem. Mam jeszcze zobowiązania redakcyjne dla "Przemysłu Chemicznego", a którym stale współpracuję w dziale "2 historii chemii".

Jeszcze raz przepraszam, że zawiodłam Pani oczekiwania. Mam jednak nadzieję na powrót do sprawy "Sylwetki" w jakimś zakresie, który może uda się ustalić. Dziękuję za informacje o sprawie Memoriatu. Cieszy zwiastująca się kłosa estonków i ogrom wykonanej pracy.

Zięsz serdecznie wyrazy podziwienia
i gębokiego szacunku

K. Habuślsin

Krystyna Kabzińska

Warszawa, 27.10.2000

00-213 Warszawa

Wpłynęło dnia 30.10.
Ldz 5465 / N.SK/2000 Kren n 22

Sz.P. Katarzyna Mińczykowska
Archiwum Pomorskie AK
Wielkie Garbary 2
87-100 Toruń

Szanowna Pani,

Nawiązując do rozmowy telefonicznej przesyłam listę nazwisk osób, dla których poszukujemy informacji biograficznych na potrzeby "Sylwetek". Nie mamy pełnego rozeznania co do archiwaliów APAK. Orientujemy się, że dla części podanych nazwisk takie tezki istnieją, ale nie wiemy, co jest w środku. Być może, są tam już opracowane przez kogoś biogramy całkowicie przydatne dla naszych potrzeb. Może to być jednak zbiór luźnych informacji wymagających opracowania. Przy nazwiskach podałam tylko podstawową informację o przynależności, choć wiem, że podział u Pani jest znacznie głębszy. Część będzie pewno w PWK, WSK lub podziałach na struktury AK. Dla Pani może to stanowić znaczne utrudnienie. Przepraszam.

Nie wiem np., czy zasoby archiwalne dotyczące PSZ na Zachodzie są, które /w odbitkach/ zostały przesłane z Londynu, są podzielone na nazwiska. Dostęp do tych zasobów byłby dla nas bardzo ważny, gdyż stosunkowo mało mamy danych na ten temat.

Przepraszam, że ta lista jest taka obszerna, ale gdybyśmy przyjechali w kilka osób /jak planujemy/, jeden dzień na takie rozeznanie może byłby wystarczający.

Podaję jeszcze nazwiska lwowianek, które występują w ; G.Mazur i J.Węgierski "Konspiracja lwowska. Słownik Biograficzny". Być może, że któryś z tych autorów udostępnił dla APAK dane szersze niż zamieszczone w Słowniku. Chodziłoby o: Grabska-Treterowa Janina

Jamiołkowska Wanda

Maleczyńska Emilia

Topór-Jakubowska Stanisława.

Poza tym, są to osoby o znakomitej przeszłości przedkonspiracyjnej.

Z góry dziękuję za pomoc i współpracę. Wszystkie będziemy bardzo wdzięczne. To "przeszukanie" powinnyśmy wykonać już dawno, ale tak naprawdę dopiero teraz bierzemy się do roboty.

Serdecznie pozdrawiam

[Signature]

MEMORIAL
General Marii Wittek

Toruń 9 II 2001 r.

1.dz.0259 WSK 2001

Pani Krystyna Kabzińska

ul.

00-213 Warszawa

Szanowna Pani,

Przesyłam Pani ksero listu Pani Józefy Marciniak, w którym podaje ona adres gen. Czesława Piotrowskiego. Według pani Marciniak gen. Piotrowski mógłby okazać się pomocny w pisaniu „Sylwetek.” Myślę, że najlepiej Pani sama o tym zdecyduje.

Załączam serdeczne pozdrowienia od wszystkich pracowników i życzę wytrwałości w pracy.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp

mgr Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

z Maximali 22 x 00

B. ....

Przepraszam serdecznie

osmielam się podnieść

myśl odwołanie „sylwetek”

Gen. Czesław Piotrowski był żołnierzem 244 DP
poinformował z karabinem cały szlak aż do rozbrojenia.

Niewiasta z plutonu ^{Kobiet} sierż. Heleny Sawickiej „Dziur”
są ^{mu} znane od dzieciństwa i w czasie wojennej służby.

Posłał ze „Helki” do LUP i do siatki wywiadu podziem.
w wojskowej prokuraturze. „Helka Dziur” doprowadziła
uchwytała się, a inne zostały stracone. Wzięły do
końca. Generał pisze i wydeje, napełnić by napisat
- podda sylwetki nie tylko „Dziur” ale także by mu
napisać podać zarządzenie o wymaganiach i celach.
Jeż zestre jesteen „mafa”, a autorytet powołanie
inaczej. Podać adres: gen. Czesław Piotrowski
ul.

00 759 W-40

tel. cyp.

MON (6) 870545

dotychczas do listu z 9 II 2001.

Krystyna Kabzińska

Warszawa, 17.05.2001

II/6

00-213 Warszawa

Wpłynęło dnia 23.05.01
Licz. 2313, WSK, 9001 | RED.

Sz.P. Katarzyna Minczykowska

FAPAK

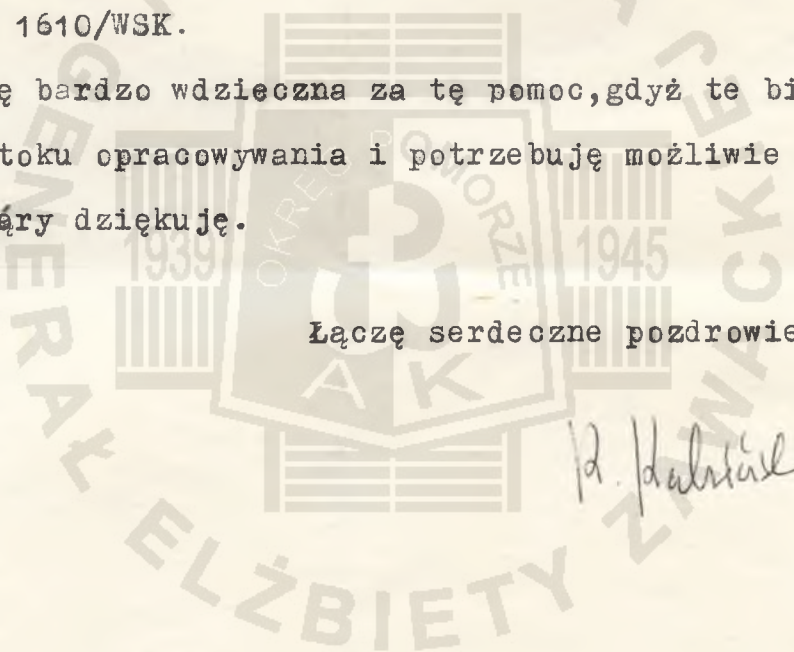
Droga Pani Katarzyno,

W związku z opracowywaniem "Sylwetek" zwracam się z serdeczną prośbą o przesłanie mi :1/ krótkiego spisu zawartości teczek Zofii Krajewskiej-Około-Kułąk - 2151/WSK i, jeżeli to możliwe 2/ kopii opracowanego przez p. Janusza Łuniewskiego życiorysu Ireny Białówny - 1610/WSK.

Będę bardzo wdzięczna za tę pomoc, gdyż te biogramy są właśnie w toku opracowywania i potrzebuję możliwie szybkiej informacji. Z góry dziękuję.

Łączę serdeczne pozdrowienia

K. Kabzińska

VILNIUS
Pilies, Sv. Jono g.
Pilies, Sv. Jono str.

Druskienkiai, ėvazsūta 2001

201 IV/7

B145

Droga Elzbieta,

Pozdravisciu tū serdecnie
z odlegūych Druskienuik z nad
biskitnego ešiemna (racūj ziedoneq)
od lasūw i tūk nad nim.

Mam wyprawy sumienia, ŗ
ostatnio maūo sū z tūkū kontaktu-
wataū, ale roboty, ktūrā mi zoda-
taū byūo mnūstwo. Poawte koūosy-
my etap qūowny i poel kontec wzesūwa
bardzo bym chetato zobacūē sū z
tūkū rītozūnū, pēsi z naq dūdo
na to trochū czasu. Uedūwacūa Krysūno K.

Dr. P. Prof. Elzbieta Zawacka
ul. Gagarina 136 m 26
87-100 Toruń
LENKIJA

PALETTI

L. dz. 57/I.2/94

1 kopia
u E2. dok. Kabanickij/

151 04

Przemysław Domaża
Przesyłam Ci tymczasowy spis
50 propozycji sylwetek do tomu
II (pisaną wzdłuż tomu II i
wzdłuż przewidzianego tomu II)

Wskazuję go uzupełnić po
rozprawie z 424 Kuczyńska.
- Można przydać Ci się i rozmu-
wić z autorami zaleconym
art. emaryologicznej partylety
biografistyki

Sześciomiesięcznym porównaniem
i nie może drugiego ze
współpracy
Złote

Po Czekam na dane Szabatnicka Vm

50 Propozycje do II tomu „Sylwetek” 2 dmi, 15 I 2004
c.d. wkrótce nastąpi

sylwetka

autorka i współautorka

Bartkiewicz – harcerka toruńska

autor pomorski

Bauerowa Maria, matka Gellertowej Janiny odznaczonej VM, autorka Gellert

Białystok -

Januszczak

Błęńska Wanda z Gryfa Pomorskiego, lakarka trędotowych, otrzymała Order Papieski –

jest dużo materiałów w naszym Archiwum *z skurski?*

Cabanóny+Poborcówny

autor *Zieliński?*

Ciborowska-Paulińska Fabiola

autorka Martinowa? Kuczyńska?

Cybulska Hanna

PSK

- autorka może któraś ze starych pewiaczek, J. Sikorska ³ albo plk Wanda Aleksandrow-Wyszczaka?

Domańska Bogna z SPP Londyn

- autorka Martinowa

Duracz Anna, AL.

- Sadkowska-Dąbrowska Zofia

Dymska Monika z Pomorza

- autorka Skerska? Rojewska?

Francuzka - znajoma Izy

Górsak-Urszulanka

- autorka może jakaś zakonnica, może K. Wojtowicz

Grodecka Ewa, harcerka

już autorka hawerska

Grzędzielska Maria

- chyba zna ją Iza K., może inne nazwisko

Grzybowska z Francji

- *nieautorka Teresa z Gdania*

Heltberg, Dania

- *Dana z hawerskiej Les-Harck*

Kalinowska ? od Domaszewskiej

- *Fabian hawerska Śląsk*

Korczyńska Ada, Śląsk

Koterska, Kościerzyna

+ Kotowska Maria s. Alicja, Urszulanka POW *dyw gnieźnieński Kościerzyna*

da A. Cieślikowa, Kraków *z skurski*

Kowalska Irena, AL.

Sadkowska-Dąbrowska Z.

Krzecznowicz, Kraków

K. Wojtowicz *(Kunicki Zaprosy do Białejgóry)*

Kwaśnicka-Sanejko

PSK

A. Rojewska?

Leśniakowa, kurierka, Londyn

autora poszuka H. Martin *wa*

Łukaszewiczowa, harcerka peżetka

autorka hawerska

Majeranowska

Kuczyńska

Martinowa Halina, Londyn

Kuczyńska

Morozewicz Jadwiga, Londyn

PSK

Poliszewska? *z Fil 9/10*

Nowakowa-Jagielska Irena z Pomorza

Skerska

Paszowska Dydyńska

Ritterowa (czł. Mem), Ziolkowski, Włocławek

Piłsudska Wanda

Maria Karwat, Toruń?

Płońska

Martinowa?

ryja Poliszewska Halina

podaj adres

per estate Kow - same and in antoche Rojewski

~~POW + AK~~

Markert

Puchalska Jadwiga

J. Sikorska? Szewczykowa?

Rakowska Eudoksja, Australia

Skerska lub Rojewska

Reutt Krystyna + Stopień Maria

J. Sikorska, Szewczykowa

Romańska Zdzisława, USA

Zadarnowski? zapytać Martinową

Rozpędzichowska Maria, Londyn

Martinowa

Schoenowa, Sosnowiec, Niemka wspierająca AK

Domanowska, Sosnowiec

Sokuł Henryka, USA

Zadarnowski, Martinowa

2 Skrzyńska Janina, córka, Belgia

Kabzińska

Stipal, Lwów

Domaszewska?

Sue Ryder

Kromp Dorota

Szyksznian – poda propozycje z Wilna

Szymichowska Maria

Skerska lub Rojewska

Tabcam z Sofotm

Tazbir-Tomaszewska Bożena

Szewczykowa?

Tomkiewicz, „koza” z Wilna

J. Mahrburg, Szyksznian?

Trojanowska Maria, PSK

Poliszewska H. (czł. Mem.)

kwasiwicka

Wolimicka Matylda, b. ważna

2 Patronatu

z Patronatu?

(R90)

Wremblowa

autor syn

prof Wrembel z Rydy

Zawodzińska Maria + Grzegorzewska Zofia

J. Sikorska? Raciborska?

Wysomek - Mubank

Zieleńczyk, AL.

Turlejska

20 chowska
Zoeharska, Patronat

....., PSK, działaczka z USA

1 Kopia 212

Toruni 5 IV 2004

Przygotowa Drogę,

Przejechał Ci niedocenione Zyczenia,

Wielki Zdobycz i Sztuka i wiele innych

Pracowa mi przesłan - Ty wien najlepiej,

Jak by gdzie keniadzi bioprawa - a u

przez przez niedobrych i u najwazniejszych

niektro informacja z detinuu bezp cnie

welny i bibliograficzny, nozwycze 2003.

Dziki ze listy wozycze nglizetki. Info-

Amm kuzi mi do mi, kiedy fur przystan

Przejechajmima, a jedzide przez prof. P. Tom-

erak

Przy wydzializymu Nostkama i Wozycze

zefoln niedobrych i przez koi przez

amymtim miedym Puziam miedzi po-

oluzkowama i peretiom Zyczenia

rodzycaluy

Przez niedocenione hozdawo-

meina i zyczenia, aby li tom

by kiedzi miedzi m i Reklam General

Amam Witte, jakim Am Bogi rok 2005

Scienci

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
i
Memoriał General Marii Wittek
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 056/65 22 186
www.um.torun.pl/~archAK, e-mail: archAK@um.torun.pl
Konto: WBK II Oddział w Toruniu
10901506-4675-128-00-0

Elzbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 2:
☎ 056 / 651 73 44
e-mail: zawacka@wp.pl

WYSTAWA
Wojskowa Służba Polek
Toruń 16 XI - 31 XII 2002 r.
Dom Eskenów, ul. Łazienna 16

Pam Przygotowa Pałeczki
Wawronka

Warszawa, 19 kwietnia 2004

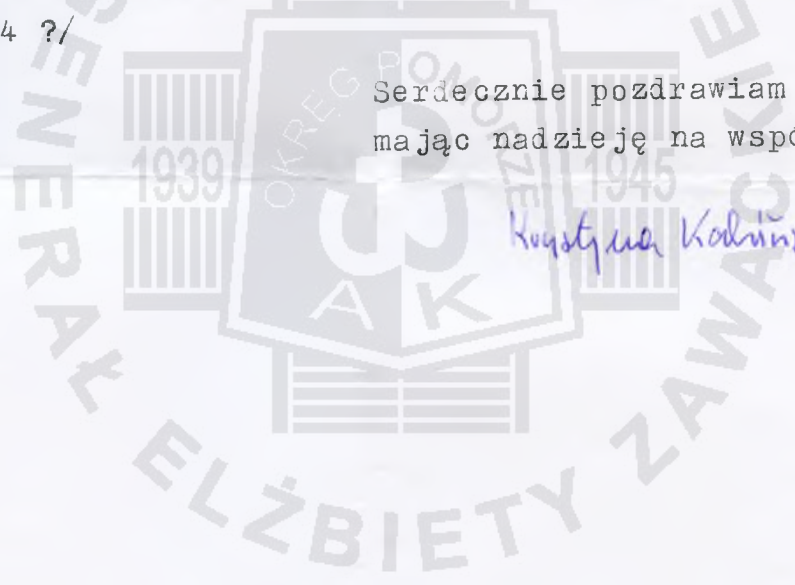
Sz.P. Dorota Kromp
Fundacja
Toruń

Droga Pani ,

Jak Pani zapewne wiadomo wraz z koleżankami pracuję nad II tomem "Sylwetek" i jesteśmy na etapie tworzenia listy osób, których biogramy znalazłyby się w tym tomie. Pani prof. Zawacka zaproponowała Panią jako autorkę biogramu Sue Ryder. To bardzo ciekawa postać i byłabym wdzięczna, gdyby Pani podjęła się tego opracowania. Bardzo proszę o możliwie szybką odpowiedź /do 15 maja/ wraz z proponowanym terminem ukończenia biogramu /jesień 2004 ?/

Serdecznie pozdrawiam
mając nadzieję na współpracę

Krzysztof Kobiński

Kopie

Toruń 2 VII 2004 r.

L. dz. 1871/E.2/04

Do K. Kobzińskiej

Krystyno Droga,

- Odpowiadam na Twoje listy z 17 i 22 czerwca br.
- Uważam Twój przyjazd do Torunia za konieczny – proszę podaj nam termin wybrany przez Ciebie (z dużym wyprzedzeniem) wraz z notatką, jakie sprawy Ty zamierzasz poruszyć, to może być nawet za 2 miesiące.
- Trzeba koniecznie omówić sprawy drukarskie II tomu, które zostały wadliwie ujęte w tomie I i szkodzą w odbiorze tego tomu przez czytelników
- Załączam „Listę kandydatek do kolejnych tomów „Sylwetek””. Są tam nazwiska bez jakichkolwiek na razie danych zamieszczone dla mojej pamięci. Ma ona nam wzajemnie pomóc w szukaniu nowych kandydatek „S” i zyskaniu współautorów. Będę ją uzupełniać – co kilka miesięcy - ona obejmuje kandydatki „S” do tomów II-IV. Proszę rób tak i Ty.
- Sprawa żyjących kandydatek – one idą do tomu III lub IV (zob. Twoja własna instrukcja pkt. 1)
- Bardzo proszę o możliwie szybkie wydostanie materiałów źródłowych od współautorów poszczególnych „Sylwetek” tomu I i o ich przysłanie nam do teczek archiwalnych tych kobiet; chodzi o wszystkie źródła, względnie ich ksero lub wyciągi bibliogr. Bardzo na nie czekamy. Proszę także o zawiadomienie autorów „S” tomów następnych o takiej potrzebie. Te dane są konieczne do wzbogacenia naszych archiwaliów.
- Ciebie proszę koniecznie o dane (lub opracowania współautorskie) dla Szabatowskiej Janiny z III tomu VM – to ułatwi nasze długotrwałe poszukiwania dalszych źródeł dla jej biogramu.
- Czy zbierasz jakiegokolwiek sprostowania i uzupełnienia do sylwetek tomu I?
- Kiedy już ostatecznie ustalisz swoją listę do tomu II, uzupełnij proszę poszczególne nazwiska następującymi danymi 1-5: 1. daty życia, 2. przydział organizacyjny, 3. teren działania, 4. podstawowe zasługi (króciutko), 5. podstawowe źródła. Umożliwi to nam zatwierdzenie listy. Warto, żeby było na niej nieco więcej niż 100 nazwisk.
- Sprawy honorariów autorskich dalszych tomów omówimy w czasie Twojego pobytu w Toruniu. W zasadzie powinny być pełne wypłaty.

- 12/14
- Pamiętaj, że w II tomie na stronie tylnej okładki powinny się znaleźć dane o redaktorze i zespole redakcyjnym

Wszystkie wymienione problemy oraz dalsze omówimy w czasie naszego spotkania w Toruniu. Jest to tu tylko ich pobieżne zestawienie.

Bardzo nam zależy, żebyś Ty swoją współpracę i współdziałanie Twojego wspaniałego zespołu traktowała jako naszą wspólną robotę, a nie jako redakcję jakiejś pojedynczej książki. Współpraca ta jest częścią działalności całego „Memoriału...”. Różne występujące koncepcje działań, rozważane z paroletnim wyprzedzeniem przed ustaleniem samego rocznego planu działania, powinny być koordynowane z wszystkimi Ośrodkami Memoriału (może z wyraźnym umieszczeniem Waszych uwag już w Komunikacie Memoriału).

Bardzo serdecznie pozdrowienia i podziękowania za współpracę dla Ciebie i Twojego wspaniałego Zespołu Redakcyjnego, którego posiadanie przez Ciebie wzbudza moją zazdrość

Marcin Świrski
Elżbieta

W załączeniu przesyłam:

1. Lista kandydatek do kolejnych tomów „Sylwetek”.
2. Opracowanie H. Wremblowej autorstwa syna H. Wrembla z 21 VI 2004 r.
3. Ksero listu Róży Bednorz z 3 V 2004 r.
4. Kopia listu EZ do E. Konopackiej z 30 VI 2004 r.
5. Adresy podane dla Twojego porozumiewania się z niektórymi autorami:
  - a) prof. Wrembel Henryk – ul. Średnia 53, 85-540 Bydgoszcz, tel. 052 327 15 72
  - b) Ciesielska Teresa – ul. Dywizjonu 303 nr 17B m. 4, 80-462 Gdańsk, tel. 058 557 32 17
  - c) Poliszewska Halina – ul. Zakręt 10, 65-179 Zielona Góra, tel. 068 324 24 78
  - d) Zbirohowska-Kościa Hanna – 61, Lambton Road, London, SW20 0LW, e-mail: hannazk@o2.co.uk
  - e) c.d.n.

Toruń 25 V 2005 r.

L. 32. 1253 / E2 / 05

Kopie

Pani prof. Krystyna Kabzińska
ul.
00-213 Warszawa

Szanowna Pani Profesor,

Zwracamy się do Pani z następującą prośbą. Spośród 19 biogramów VM wycofanych z przygotowywanego I tomu *Sylwetek kobiet-żołnierzy* ze względu na to, że znajdują się w *Słowniku VM kobiet*, nie posiadamy sylwetki Haliny Dunin-Karwickiej z d. Strachalska, II v. Rakoczy autorstwa Andrzeja Ziemilskiego ani sylwetki Emilii Malessy autorstwa dr Macieja Kledzika. Czy może je Pani nam przesłać, są pilnie potrzebne, ponieważ właśnie opracowujemy te 2 biogramy do II tomu *Słownika VM kobiet*? Pozostałych 17 sylwetek otrzymaliśmy bezpośrednio od ich autorów – nie od Pani, czego prof. Elżbieta Zawacka, się spodziewała.

Pani Profesor prosi, żeby Pani, jako członkini Memoriału, przyczyniająca się do wzbogacania Archiwum WSK, przysłała do naszego Archiwum za zgodą autorów teksty sylwetek, które przygotowali do II tomu wraz z wszystkimi materiałami (lub ich kserami), na których autorzy opierali swoje opracowanie.

Pani Profesor byłaby także wdzięczna, gdyby Pani – przeglądając listę odznaczonych z końca I tomu - przekazała nam swoje sugestie, do jakich ewentualnych współautorów (a wielu ich Pani zna ze swoich kontaktów redakcyjnych) można by się zwrócić o materiały wzbogacające nasze biogramy VM II tomu (a może nawet o współautorstwo tych biogramów). Pani ma pracę ułatwioną, przyjmuje Pani tylko gotowe opracowania „Sylwetek”, a my musimy żmudnie szukać po różnych współautorach, w przeróżnych skąpych źródłach, pomocy w opisie osób raczej nieznanymi w jakichkolwiek środowiskach kombatanckich. Stąd każda rada jest bardzo pożądana – dla jakichkolwiek z wymienionych w końcu tomu.

2el.1

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp

Dorota Kromp

Sekretarka prof. Elżbiety Zawackiej

Niektórzy Droga, jak wygląda Twój II tom - czy zdążyłaś
na XV jubileusz naszego Instytutu? Serce

Severem pozdrawiam

Elżbieta

29 wete

Sylwetki opracowane przez wymienionych autorów do I tomu, które zostały przez prof. Elżbietę Zawacką wycofane ze składu I tomu *Sylwetek* z powodu posiadania VM (teksty tych sylwetek zostały przeważnie przysłane do Archiwum WSK przez autorów)

Autor

1. Bigocka Hildegarda	Patrycja Secler
2. Błaszczak-Wolanin Janina	Adela Żurawska
3. Czarnocka Halina	Iza Kuczyńska
4. Delekta Teresa	Anna Rojewska
5. Franio Zofia	Zofia Kozłowska
6. Gierczak Emilia	Adela Żurawska
7. Herc Lucyna	Janina Duda
8. Karwicka (Dunin-Karwicka) Halina	Andrzej Ziemilski – brak w Archiwum WSK
9. Korczyńska Ewa	Patrycja Secler
10. Krzywoń Aniela	Irena Sztachelska
11. Malessa Emilia	Maciej Kledzik – brak w Archiwum WSK
12. Maniakówna Maria	Maria Biernacka
13. Nieniewska Halina	Zofia Kozłowska
14. Rudzińska Helena	Patrycja Secler
15. Szbatowska Janina	Krystyna Kabzińska
16. Szwarec Halina	Teresa Bojarska
17. Wysłouchowa Bronisława	Teresa Bojarska
18. Zaborowska Janina	Hanna Szwankowska
19. Zastocka Wacława	Patrycja Secler

Kopie u E2

L. dz. 2473/E2/05

Do K. Kobzińskiej

Fot. ze zbiorów Fundacji „Archiwum i Muzeum...”, projekt: K.M.; druk: Wąbrzeskie Zakłady Graficzne

Toruń, 20 VIII 05

Szanowne Pani Profesor,
 W imieniu prof. Elżbiety Zewerckiej
 zwracam się do Pani z pyta-
 niem czy wie Pani cokolwiek
 na temat odznaczony VI
 Władysławy Homczke z d. Ocieczko
 nr. 13 XI 1883, która z nr. jemieckim
 233814 przebywała w szpitalu
 Zeilthaim? Będziemy wdzięczne
 za wszelkie dane.

Zięczym serdeczne pozdrowienie
 od Pani Profesor

Z wyrazami szacunku

Donata Knopp
 Sekretarka prof. Elżbiety Zewerckiej

Prof. dr hab. Elżbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
tel. 056 / 65 17 344
e-mail: zawacka@wp.pl

IV / 18

Toruń 11 X 2005 r.

Ld2 3313 / E2 / 05

1 kopia u E2

Pani prof. Krystyna Kabzińska
ul.
00-213 Warszawa

Szanowna Pani Profesor,

Dziękujemy za Pani list z 22 września br. i za przeprowadzone poszukiwania odznaczonej VM Hanczke Władysławy z II tomu.

Dziękujemy także za przesłany wcześniej piękny biogram J. Szbatowskiej do III tomu *Słownika VM Kobiet* (czy mogłaby Pani jakimiś materiałami źródłowymi wzbogacić biogram Bronisławy Wysłouchowej z d. Szbatowskiej, także odznaczonej VM). W naszym Archiwum WSK założyliśmy J. Szbatowskiej skromną teczkę osobową o sygnaturze 3670/WSK – brak w niej dokumentów i dalszych źródeł. Będziemy także wdzięczne za przesłanie jej fotografii bo niestety nie posiadamy jej w zbiorach ikonograficznych naszego Archiwum.

Przesyłamy zaproszenie na XV Jubileuszową Sesję Fundacji, mamy nadzieję, że będzie Pani mogła w niej uczestniczyć.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

Droga Krystyno, niestety nie zgłosiłaś referatu na XV Sesję, byłabym tak bardzo rada, gdybyś – może komunikatem lub przynajmniej głosem w dyskusji - przedstawiła zebranym treść I i przygotowywanego II tomu *Sylwetek* oraz tak dobry odbiór Twoich książek przez czytelników. Jestem Ci tak bardzo wdzięczna za Twoją pracę.

Barbara rozdziermi podziwian
Elżbieta

Zaś.

1) Zaproszenie na XV Sesję Fundacji 5 XI 2005 r.

Kobasiński
longje. u E2

FUNDACJA
 Archiwum i Muzeum Pomorska
 Armii Krajowej oraz Wojskowa Świata Polak
 w Toruniu

Warszawa 22 września 2005

Wzrost: 27.09.05
 Lp. 2773/E2/05

Zagaznik:

Droga Pani Doroto,

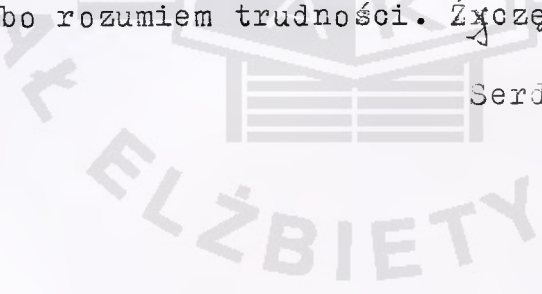
Przepraszam, że z dużym opóźnieniem odpowiadam na Pani pytanie o informacje o Władysławie Henozke z d. Ocieczko. Niestety odpowiedź moja jest niepomyślna. Lato w ogóle nie sprzyja kontaktom, a kiedy już udało mi się je uzyskać, to okazało się, że żadna z "dziewcząt" przebywająca w obozie w Zeithain, a pozostająca w kręgu moich znajomych w ogóle nie pamięta takiej osoby. Gdyby była w ich otoczeniu prawdopodobnie, by na nią zwróciły uwagę ze względu na wiek i być może powagę / 1883, czy VM nadano jej za udział w I wojnie ?/.

Próbowałam dojść do jakiś poszlak po numerze jenieckim, który jest stosunkowo wysoki, jak na grupę z Zeithain, co by oznaczało, że przybyła tam dość późno. Te, które przybyły do Zeithain z kompanii osłonowej tj. w połowie października mają numery: Bogna Domańska 298419, Barbara Zapart 298422, Irena Szlenk 298476. Na liście Oberlangen jest kilka dziewcząt o numerach zbliżonych do Henozke /299814/ - 299824, 299862, 299846, ale z żadną z nich nie mamy kontaktu.

Przykro mi, bo rozumiem trudności. Życzę, by dzieło zbliżało się do końca.

Serdecznie pozdrawiam

W. Halidala

K. Kiebzinski
200. Biletyn
4507 / 72 / 05
u-8711 / 05

Gromada 2005

Przyjaciel Drogi,
Dziękuję za taki miły mi list
z życzeniami

Przepraszam Ciebie serdecznie
z powodu Dobrych Świąt
Bożego Narodzenia i Gromi
Polskich i wiele pomysłowości
i Nowym 2006 Roku

Ja teraz zaczynam trzeci
III tom, ale z Twoimi sylwet-
kami - bóg wie mi czeka

Byłabyś wdzięczna, gdybyś
mi dała znać, czy ktoś z Twoich
współpracowników zastąpił mi
niektóre sprawy odpracowane
z III tomem Tom II chyba

odbraleś od try
Przyjaciel - wspomnij nas
dobry miły, żeby pamięć
Marii Witali była piękna,
stała w pięknym miejscu
i nieważnie stary
nowym pokoleniom dobrych
Polski

Z serdecznymi pozdro-
wieniami
Elżbieta

Elżbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
nr 058 / 851 73 44
e-mail: zawacka@wp.pl

1 kopia u EZ

Toruń 3 I 2006 r.

Ld2. 2 / EZ / 06

Do K. Kobzińskiej

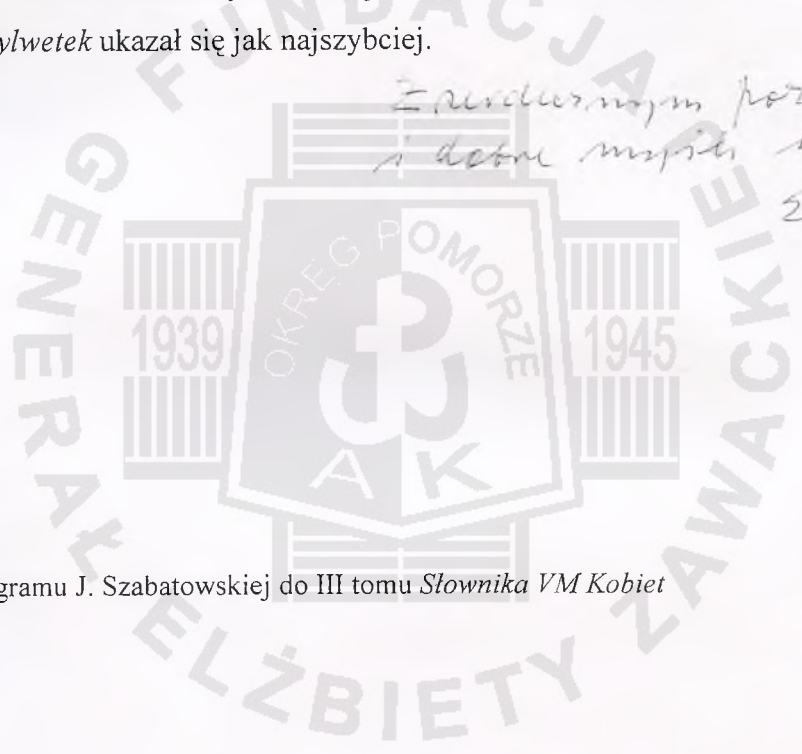
Droga Krystyno,

Załączam projekt biogramu J. Szabatowskiej do III tomu *Słownika VM Kobiet*. Konieczne jest uzupełnienie, co robiła od września 1939 do maja 1940 r. Niewystarczające są niestety dane w „akapicie nadaniowym”, ale tego pewnie Ty nie możesz uzupełnić. Proszę o wszelkie uwagi wzbogacające biogram.

Nie przysłałaś nam koniecznej fotografii J. Szabatowskiej (o co prosiłyśmy w liście z 11 X 2005 r.).

Czy dotarł do Ciebie Biuletyn Fundacji nr 2/2005? Jeszcze raz serdeczne życzenia, oby Twój tom II *Sylwetek* ukazał się jak najszybciej.

Z serdecznym pozdrowieniem
i dobrą myślą na Rok 2006
Elżbieta Zawacka

Zał.

- 1) Projekt biogramu J. Szabatowskiej do III tomu *Słownika VM Kobiet*

Toruń 22 II 2006 r.

L. dz. 305 / E2 / 06

kopie

Pani prof. Krystyna Kabzińska
ul.
00-213 Warszawa

Szanowna Pani Profesor,

Dziękujemy za Pani list z 14 stycznia br. i za odesłany biogram VM Janiny Szabatowskiej z uzupełnieniami. Zostały wprowadzone do jej gotowego biogramu do III tomu *Słownika VM Kobiet*.

Biogram odznaczonej VM Janiny Zaborowskiej autorstwa p. Hanny Szwankowskiej, o którym pisze Pani w liście, otrzymałyśmy od autorki w marcu 2005 r. (zostało do niej wysłane podziękowanie 5 IV 2005 r.). Oczywiście po opracowaniu projektu biogramu Janiny Zaborowskiej do III tomu *Słownika VM Kobiet* wyślemy go do p. H. Szwankowskiej z prośbą o uwagi i uzupełnienia. Wyślemy także z wdzięcznością do Pani projekt biogramu Haliny Starzewskiej-Chorażyny, może będzie Pani mogła go uzupełnić.

Pani Profesor otrzymała listę 100 kobiet przewidzianych do II tomu *Sylwetek kobiet-żołnierzy*. Mamy nadzieję, że jak najszybciej ukaże się on drukiem. Niestety znajdują się w tym spisie – wbrew naszym wszystkim umowom - osoby żyjące. Pani Profesor zgadza się jednak, choć z przykrością na nie, nie chcąc zmieniać Pani planów.

Już wkrótce nasza Fundacja przeniesie się do nowego budynku przekazanego nam przez władze miasta. Uroczyste otwarcie nowej siedziby i tworzonego tam przez nas Muzeum Wojskowej Służby Polek, na które zostaną oczywiście zaproszone wszystkie członkinie Memoriału Generał Marii Wittek, nastąpi pod koniec maja br. W związku z tym wciąż poszukujemy eksponatów, które mogłyby wzbogacić nasze na razie bardzo skromne Muzeum. Czy może Pani jakoś w tym pomóc, może coś związanego z Oberlangen (jakieś mundury, wykresy, tabele).

Załączam serdeczne pozdrowienia od Pani Profesor, która nieco niedomaga

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp

Dorota Kromp

Sekretarka prof. Elżbiety Zawackiej

Miły dzień Droga,

Szczerze miło po zobowiązaniu i dziękuję
Toruń 22/II 06 Elżbieta

L. dz. G89/E2/06

IV / 23

Do prof. K. Kabzińskiej

Pomnik Łączniczek w Józefowie k. Warszawy (projekt prof. B. Chmielewski); projekt karty: K.M.; druk: Wąbrzeskie Zakłady Graficzne

Torun, 18^{IV} 2006 r.

Szanowne Pani Profesor,
Dziękujemy za kartkę z miłymi
dla nas życzeniami świątecznymi.
Pani Profesor, która jest miłoś-
niową, przesyła serdeczne
podziwianie i życzenie po-
myślności.

Z wyrazami szacunku
Dawide Kramp
Sekretarka prof. Elżbiety Zewskiej

Prof. dr hab. Elżbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
tel. 056 / 65 17 344
e-mail: zawacka@wp.pl

Toruń 26 X 2006 r.

Pani prof. Krystyna Kabzińska
ul.
00-213 Warszawa

Krystyno Droga,

Dziękuję za Twój list z 29 września br. (otrzymałam go 5 bm.) i za przysłane wykazy. Tworzenie naszej Listy Poległych jest trudne, bo uzyskane przez nas różne pojedyncze dane i wykazy nie odróżniają poległych od zamordowanych (które przecież niekoniecznie dają się zaliczyć do poległych, jeżeli zostały np. zamordowane za szmugiel a nie w ramach wykonywanej służby żołnierskiej). A *Słownik uczestniczek...* wymienia niestety równoległe i poległe i zmarłe (a wśród nich niekoniecznie żołnierzy).

Chcemy wstępną listę, może ok. 100 poległych, wydrukować na tegoroczną XVI Sesję naszej Fundacji dnia 18 listopada (wkrótce będą rozsyłane zaproszenia) i tam przedyskutować problemy tej Listy Poległych; może to się odbyć bądź korespondencyjnie bądź na zebraniu ogólnie-organizacyjnym Członkiń „Memoriału Generali Marii Wittek”, przewidzianym po Sesji w siedzibie FAPAK.

Czy myślisz już o tomie III „Sylwetek”? Jest tak potrzebny. Przychodzi mi do głowy pomysł: w naszym zapoczątkowanym Muzeum WSP znajduje się 50-cio osobowa Galeria „wybitnych żołnierzy-kobiet – mamy o nich sporo materiałów biograficznych. A trzeba, żeby pod ich fotograficznymi podobiznami, pod którymi podano tylko króciutkie dane, znalazły się ich szersze biografie w postaci właśnie Twoich III „Sylwetek” – przecież wielu zwiedzających będzie nimi zainteresowanych. Może Twój III tom „Sylwetek” objąłby tym razem owe postacie Galerii? Co Ty o tym sądzisz?

Dnia 8 listopada odbędzie się wreszcie w Warszawie odsłonięcie pomnika Generali Marii Wittek upamiętniającego służbę wojskową Polek a przede wszystkim poległe żołnierze-kobiety – Memoriał Warszawski przyśle Ci wkrótce zaproszenie. Mam nadzieję, że zechcesz uczestniczyć w tej uroczystości.

Barcelo mi zabierz me rozmowa z Tobą,
me promocyjny m rozwi klanie spras Listy Poległych

Serdecznie pozdrawiam

Elżbieta Zawacka

20.

11 Zagn. me XVI Sesję

Spis teczek osobowych do przejrzenia dla potrzeb "Sylwetek"

PARKE-DAVIS

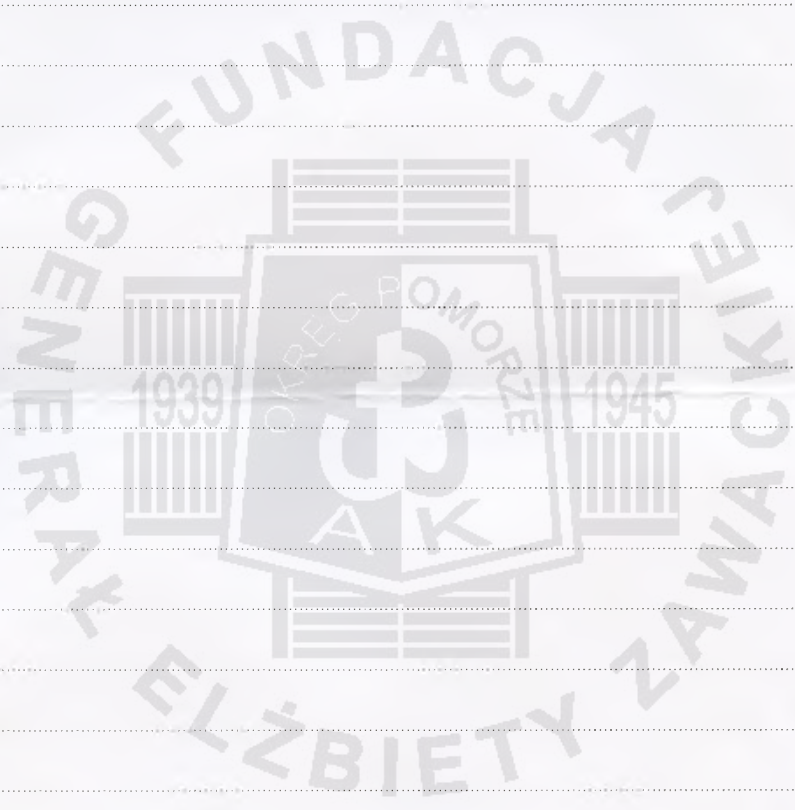
1. Ancerowicz /Kraszewska/ Wanda SZP-WIN, BIP *1 wie mał*
- ✓ 2. Bredel Janina SZP-AK
- ✓ 3. Czarnocka Halina ZWZ-AK
- ✓ 4. Daab-Leska Anna PSZ - lotnik
- ✓ 5. Frołowicz Stefania KG AK
6. ^{mał}Filler Wanda *1 wie mał*
7. Grzonkowicz /Żołądek/ Zofia TOW, Gryf Pom. *T. 66/66 700*
8. Iwanicka Małgorzata *1 wie mał*
- ✓ 9. Konieczna Michalina Orzeł Biały ZWZ-AK
10. Kononowicz Irena ? *1 wie mał*
11. Konopacka Janina z d. Pronaszko KG AK *T. 77P*
12. Konopacka Janina SN, NSZ *1 wie mał*
- ✓ 13. Korczyńska Adela AK *T. 175*
14. Krahelska Helena ZWZ-AK *jet Helij, T. 506*
15. Krassowska Karolina Del.Rządu, *T. 506*
- ✓ 16. Krzywoń Aniela LWP *T. 100A - 1/300000000*
- ✓ 17. Kudelska Stefania PWK AK *T. 100A - 1/300000000*
- ✓ 18. Janina Lewandowska, oficer Katyń *LWP / 1997/1*
- 19. Lipińska Grażyna AK, PSZ? *T. 100A - 1/300000000*
20. Łukaszewicz Hanna PZ *T. 100A - 1/300000000*
21. Macieszka Władysława senator, AK *T. 100A - 1/300000000*
- ✓ 22. Maleczyńska Emilia ZWZ AK WSK NIE *T. 100A - 1/300000000*
- ✓ 23. Nieniewska Halina SZP-AK *T. 100A - 1/300000000*
24. Obertyńska Beata *T. 100A - 1/300000000*
- ✓ 25. Piechowska Władysława
- ✓ 26. Pełczyńska Wanda SZP-AK
27. Piekarska Jadwiga *AK 16 - T. 506, Kacot y „Jurydyka” n 10 [W] kartoteka*
- ✓ 28. Piwońska Halina OHL-SZP-AK *T. 506*
- ✓ 29. Pohoska Ewa /Sosnowska Halina/ ZWZ-AK BIP *T. 506*
- ✓ 30. Reutt Krystyna PWK Wilno W. Bryt. *T. 506*
- ✓ 31. Rudzińska Helena AK BIP KeDYW *T. K-G/2000*
- ✓ 32. Skarbek-Giżycka Krystyna "Christine Granville" AK wywiad *T. K 169-2000*
33. Sosnowska Anna ? *no data - 1/4-1000 PUSK Niemcy, 2000 ma ma 1000*
- ✓ 34. Stempkowska Walentyna NSZ
- ✓ 35. Szagonowa Zofia KG AK kurier
- ✓ 36. Szaynok Wanda PWK-ZWZ-AK

PARKE-DAVIS

- ✓ 37. Szczurowska Zofia SZP-AK wywiad - *nie lipczy w katalogu akrob. - jest tylko Maria pr. Danke 2000.*
- ✓ 38. Trojanowska Maria ZWZ-PSZ - *T. SPP*
- ✓ 39. Wendtlandowa Hanna PZ
- ✓ 40. Wieszeniewska Michalina AK - *T. "Góła" 218/2000*
- ✓ 41. Wysłouchowa Bronisława PWSK
- ✓ 42. Zahorska Elżbieta Maria
- ✓ 43. Zastocka Wacława 1939 Lwów ZWZ-AK kurier - *T. K-15/2000*

26 V 2015

IV/27

Dzanowna Pani!

Wczoraj dotarła do mnie
przesyłka - niespodzianka z Towarza.
Z całego serca Pani dziękuję!

Dziękuję za wspomnienie o mojej
op. Mamie, przypomnienie jej sylwetki,
drogi życiowej, współpracy z Fundacją
Generał Elżbiety Zawackiej i z
samą Panią Generał.

Mama niewiele o sobie mówi-
ła. Zostawiała po sobie dzieła i
one mówią za nią. W jej imieniu.

Pamiętam, jak miałam pracować,
jak był dla mnie ważnym momentem
do spełnienia mojej misji i wypełnienia
jej zobowiązań. Gdyby nie choroba,
nieferochomienie, epizody choroby,
twoje wsparcie i pomoc, to
byłoby inaczej.

FUNDACJA
GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Ty, który jesteś Początkiem i Kresem,
Stworzyłeś wszechświat, by głosił Twą chwałę;
Ty zasadziłeś na łakach istnienia
Każdego z ludzi jak drzewo nad wodą.

IV/218
mogłaby zrobić więcej. Ale nie zdążyła,
nie dała rady. Widać, Pan Bóg też
dawał. Jest już woda od zemsłowickich
trusk, od białej, litwy dzielnie znosiła.
Bardzo mi jej brakuje.

moja siostra również bardzo Panu
dziękuje za wspomnienie o se. Mamie.
Wznowyliśmy się opramie. Panu
tekst będzie dla nas cenny pa-
miątko.

Dziękuję Panu z całego serca
za wpisanie w powstanie wianek i Memo-
riatu. To dla mnie wielki zaszczyt.

Dziękuję za pozostawienie z obywateli
mi w dokam. Towar. Nie mam już
zajści na UMK (od 2000 roku - do
2011 pracowałam w Katedrze Etno-
logii), często jednak myślę o tym
wielokrotnie i wspomnieniem je najsmiej.

Mam nadzieję, że u Pani
seokojnie. Łygu Panu zdrowia,
radości z każdego dnia, sukces.
zob i spełnienia marzeń.

Pozdrawiamu Panu
serdecznie.

Juana Kabiszka

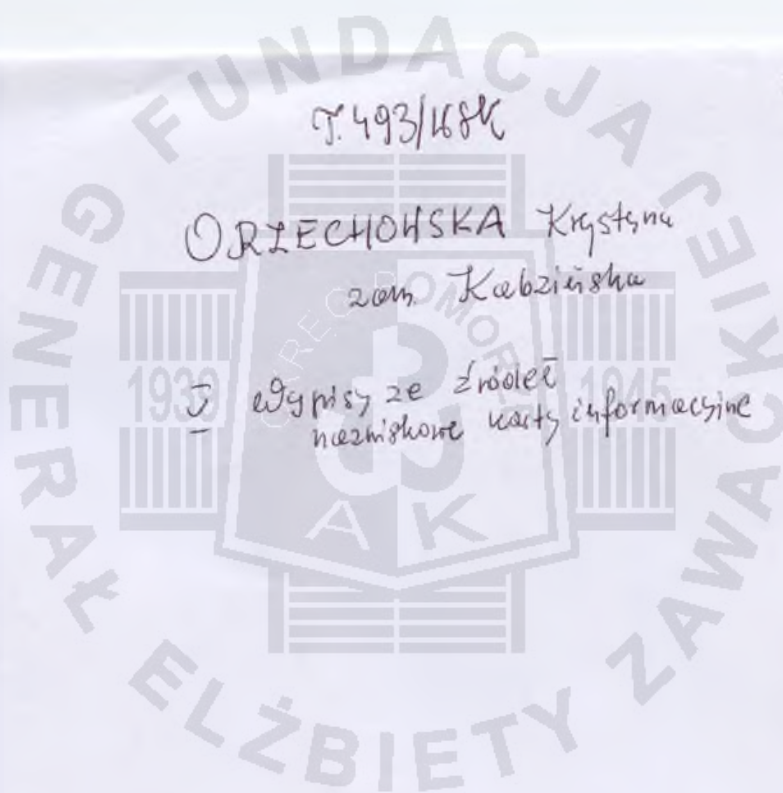

nr. 493/168K

S2-Sz. AK
W-ua
?04th. U.

ORLECHOWSKA Krystyna
zam. Kabzińska

1939 - 1945
Wypisy ze źródeł
nazwiskowe karty informacyjne

ü

F. 493

Zg

V. / 1

AK

Powst. W-100

Orzechowska Krystyna

Kabzińska od 1948

ps. "Isia" "Kama"

Sierogary

Adres: Bonifraterska 16 m 6 - 00-213

Warszawa

"Dane okupowanej - niewskazane w Sesji"

E Rel. 12/96

i

T. 493

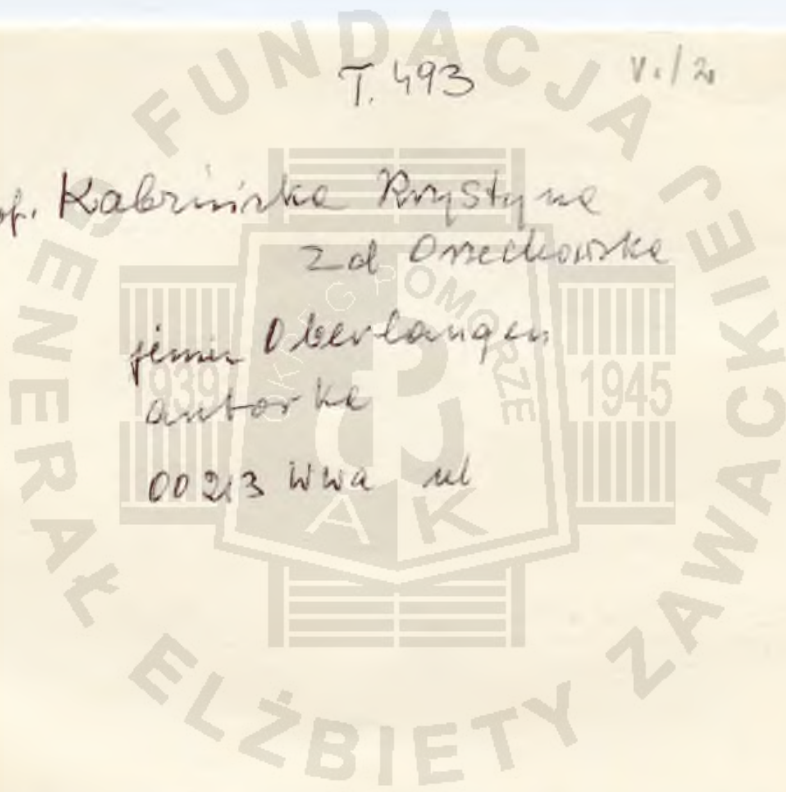
v. 1/2

AK
hwa

prof. Kabriniska Ryszarda
Zd. Orzechowska

familia Oberlangen
autorke

00213 Wwa ul

ORZECHOWSKA 493

nr teczki

specyfikacja

Szare Szeregi

Krzyszyna

nazwisko, imię /hasło/

organizacja

Warszawa

teren działania

nazwisko panięskie

Kabzińska od 1948 r.

nazwisko po mężu /z datą zmiany/

1942 Warszawa

data i miejsce rozpoczęcia służby

"Gisa" "Kozna"

pseudonimy

Szare Szeregi

stopień wojskowy

Jan i Janina

18. 11. 1928 Warszawa

data i miejsce urodzenia

Raczyńska

imiona rodziców, nazw. pan. matki

data i miejsce śmierci

00-213 Warszawa

obecny adres

relacja własna

źródła i inne zapisy

A/ WSK, Szare Szeregi - służby patrolowe, łączność

B/ wrzesień 1942r. Harcerstwo Polskie - Hufce Polskie

C/ d-łna Anna Stępniewska "Hanka",
sierż. Eugeniusz Marczewski "Olszyna" - baon "Jwo"

D/ łączniczka

E/

F/ Złoty Krzyż Zasługi, Warszawski Krzyż Powstańczy,
Krzyż AK

v. / 4

ORZECHOWSKA Krytyka
2004. Kobiety

Felicja Bankowska, Krytyka Kobiety
"Kobiety obóz jeniecki Oberlangen"

Opublikowano [w:] Sielce Polek ..., cz. 3.

206. Tezka problemowa

3.7 Obazy konc., Tezmy,
obazy jenieckie

D.W. I 2001.

T. 493/IVSK

Powstronie
W-wskie

KABZIŃSKA Krystyna

2 d. Orzechowska

VI Fotografie

1. zdj. leg. by m., [b.d.] onp., (3,4x5,1)

pat. 1

2. Ściet. 2011 r.

1. IVSK
Jeczaki osobowe

2. T. 483/IVSK

3. ~~opis~~ ^{opis}. 3,5 x 5,1

4.

5. KABZINSKA

Krzyszta

z d. Orzechowska

6. NIN

7. brak

8. Uwagi: Opis na podstawie fot;

Krzyszta Orzechowska - Kabzińska

Zofia swit . 2011 r.

ORIECHOWSKA Krystyna

